

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 9000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

LĒMUMS
Valmierā

2024.gada 31.oktobrī

Nr.632
(protokols Nr.16, 31.§)

Par zaudējuma atlīdzinājuma prasību

Adresāts: [...], turpmāk iesniedzējs.

Valmieras novada pašvaldībā (turpmāk – Pašvaldība) 08.04.2024. saņemts iesniedzēja iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/24/2163), kurā iesniedzējs lūdz kompensēt radušos izdevumus saistībā ar negadījumu, kas notika šā gada 6.aprīlī, braucot no Voldemāra Baloža ielas uz Jumaras ielu Valmierā, Valmieras novadā, kā rezultātā tika sabojāts (saskrāpēts) transportlīdzekļa riepas disks. Iesnieguma pielikumā pievienoti auto diska bojājuma un ceļa seguma foto.

Kā norāda iesniedzējs (par notikušo faktu 06.04.2024.), tad *šīs ceļa posms šobrīd ir remonta stadijā un viss sastāv no izņemtiem asfalta ielāpiem, kas vieglā automobiļa vadītājam padara braukšanu ļoti apgrūtinātu. Tā kā abas joslas tiek remontētas vienlaicīgi, no bedrēm izvairīties nav iespējams. Bedres ir ļoti dziļas, vietām līdz 10 cm un ar ļoti asām malām. Ceļa posmu šķērsoju ar aptuveni 6km/h līdz 10km/h, taču, iebraucot kādā no bedrēm, konstatēju, ka sabojāju auto disku. Policijai tika paziņots, negadījums reģistrēts.*

Pašvaldība, izvērtējot iesniedzēja iesniegumu, 03.05.2024. pieprasīja papildu informāciju, kas nepieciešama jautājumu izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai, proti, transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numuru, informāciju, vai iesniedzējs ir konkrētā transportlīdzekļa īpašnieks vai turētājs, zaudējuma apmēru un iesniegt zaudējumu apmēra pamatojošo dokumentu oriģinālu vai to apliecinātus atvasinājumus, kā arī tika pieprasīta informācija, vai negadījuma notikšanas brīdi bija spēkā esoša sauszemes transportlīdzekļa apdrošināšana (KASKO).

Atbilstoši iesniedzēja iesniegtajai papildu informācijai zaudējuma apmērs par transportlīdzeklim BMW 420XDRIVE, valsts reģ. numura zīme ED-4488, nodarīto kaitējumu sastāda 1 021,41 euro, ko apliecina SIA "Inchcape Motors Latvia" (BMW automašīnu oficiālais pārstāvis Latvijā) priekšskatījuma kopija. Kā arī iesniedzējs bija vērsies Valsts policijā par iesniegumā minēto negadījumu, ko arī apliecina Valsts policija, ka 06.04.2024.Vidzemes RP Rietumvidzemes iecirknī tika reģistrēta informācija ENŽ.002603 par to, ka 06.04.2024. plkst.16.52 Valmieras novadā, Valmiera, Jumaras ielā 195 persona, vadot transportlīdzekli BMW 420XDRIVE valsts reģ. numura zīme ED-4488 iebruca uz ceļa braucamās daļas esošā bedrē.

Pašvaldībai ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Sidlu Ceļi" (reģistrācijas Nr.44103093255, turpmāk – Sabiedrība) 22.03.2023. noslēgts līgums Nr.04.538/7.4.1/23/23 par asfaltēto ielu periodisko uzturēšanu Valmieras pilsētā (ar darbu izpildes termiņu 24 mēneši).

Atbilstoši Līguma nosacījumiem Sabiedrība apņemas ar saviem spēkiem, tehniskajiem līdzekļiem un materiāliem veikt – asfaltēto ielu periodisko uzturēšanu Valmieras pilsētā un darbi izpildāmi saskaņā ar Līguma, Līgumā noteiktā iepirkuma 1.pielikuma „Iepirkuma specifikācija” nosacījumiem. Attiecīgi Iepirkuma specifikācijā pie darbu izpildes ir norādīts, ka *bedrīšu aizpildīšana jāveic sausā laikā pie seguma temperatūras, kura nav zemāka par +10 C. Bedrītes minimālais dziļums nedrīkst būt seklāks par 5 cm. Bedrītes kontūru izveido taisnā līnijā un vertikālām malām, ar*

3 līdz 5 cm pārklājot nebojāto segumu. Izfrēzētā bedrīte ir jāaizpilda ar asfaltbetona masu tajā pašā darba dienā. Ielās, kur transporta kustība tiek organizēta divos braukšanas virzienos, darbi veicami par vienu braukšanas joslu, transporta kustību organizējot par otru braukšanas joslu. [...] Pirms un pēc darbu veikšanas jāveic satiksmes organizācijas līdzekļu uzstādīšana un noņemšana.

Atbilstoši minētā līguma 10.8.punktam gadījumā, ja izpildītājs un/vai piesaistītie apakšuzņēmēji, izpildot darbu, sabojā trešo personu un/vai pasūtītāja mantu vai nodara kaitējumu trešo personu un/vai pasūtītāja pārstāvju dzīvībai vai veselībai, tad izpildītājs uzņemas visu un jebkādu atbildību par nodarījumu un tā radītajām sekām. Šī līguma punkta nosacījumi attiecas arī uz gadījumu, kad kaitējums radies līguma noteikumiem neatbilstoši izpildīta darba dēļ.

Atbilstoši Iesniedzēja iesniegtajām fotogrāfijām, Sabiedrība darbus veikusi neatbilstoši Līguma nosacījumiem, proti, Jumaras ielā tika izfrēzētas abas braukšanas joslas, tādējādi liedzot transportlīdzekļa vadītājam izvairīties no šķēršļiem ceļu remontdarbu laikā. Pie tam Sabiedrība neizpildīja Līgumā nolīgto, ka izfrēzētās bedrītes ir jāaizpilda ar asfaltbetona masu tajā pašā darba dienā, tās netika aizpildītas vairāku dienu laikā.

Pamatojoties uz Līguma nosacījumiem, Pašvaldība 24.05.2024. vērsās pie Sabiedrības (izejošās korespondences Nr.4.1.8.3/24/3358) par nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu, jo Sabiedrības darbu izpildes laikā, tas ir 06.04.2024., veicot ielu bedrīšu frēzēšanu, tika bojāta trešās personas manta, un Pašvaldība aicināja Sabiedrību veikt zaudējuma atlīdzību **1 021,41 euro** apmērā.

Sabiedrība savu vainu neatzina, pamatojot, ka iesniegtais priekšskatījuma dokuments no SIA "Inchcape Motors Latvia" par kopējo summu 1 021,41 euro, ieskaitot PVN, nav uzskatāms par zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumu, ņemot vērā, ka nav vispār pierādīts fakts par zaudējumu rašanās apstākļiem, cēloņsakarību, cietušā darbībām un zaudējumu apmēru.

Pašvaldība kā ceļa īpašnieks un, atbilstoši līguma, kas noslēgts starp Pašvaldību un Sabiedrību, 10.8.punktam, kas noteic, ka gadījumā, ja izpildītājs un/vai piesaistītie apakšuzņēmēji, izpildot darbu, sabojā trešo personu un/vai pasūtītāja mantu vai nodara kaitējumu trešo personu un/vai pasūtītāja pārstāvju dzīvībai vai veselībai, tad izpildītājs uzņemas visu un jebkādu atbildību par nodarījumu un tā radītajām sekām, un pamatojoties uz Civiltiesiskās atbildības Apdrošināšanas polisi Nr.611070694, 04.07.2024 vērsās pie Sabiedrības apdrošinātāja (ERGO Insurance SE Latvijas filiāle) par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos.

Apdrošinātājs 25.09.2024. pieņēma lēmumu apdrošināšanas atlīdzību lietā Nr.163194, norādot, ka neatrod tiesisku pamatojumu pretenzijai ir pieņēmusi lēmumu par atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, to pamatojot ar šādiem argumentiem:

ERGO pārstāv klienta intereses un izskata Sabiedrībai adresētās pretenzijas. Vienlaicīgi ERGO kā apdrošinātājs ir uzņēmusies saistības izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību trešajām personām, ja ir iestājies apdrošināšanas gadījums, t.i., nepieciešams konstatēt apdrošinātā likumisko civiltiesisko atbildību par zaudējumiem, kas nodarīti trešajām personām. Tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaikus pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgajos gadījumos ietver arī novērtējumu no ievainojamības viedokļa; 2) zaudējuma esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (sk. K. Torgāns, Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006, 209.lpp.). No pieteikuma un pretenzijas nevar konstatēt Sabiedrības rīcību, kas varētu būt tiesisks pamatojums zaudējumu atlīdzināšanai saistībā ar iesniegto pretenziju, jo Civillikuma regulējums zaudējumu atlīdzības pienākumu neuzliek vienīgi no šī zaudējuma fakta vien, bet gan paredz nepieciešamību konstatēt zaudējuma nodarītajā vainu, kā obligātu priekšnosacījumu zaudējumu piedziņai. Ievērojot minēto un Vispārīgo civiltiesiskās apdrošināšanas noteikumu Nr.GTPL 05- 2018 7.1.punktu ERGO konstatē, ka nav iestājusies Sabiedrības civiltiesiskā atbildība un nav paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa.

Pašvaldībā 21.10.2024. saņemta Iesniedzēja pārstāvja zvērināta advokāta A.Vīnkalna 20.10.2024. pretenzija par personai nodarīto zaudējumu atlīdzinājumu (Pašvaldībā reģistrēta ar Nr.4.1.8.3/24/6546). Pretenzijā cita starpā norādīts, ka Saskaņā ar Civillikuma 1782.pantu, ja kāds nepiegrīž vajadzīgo uzmanību, izvēloties kalpotājus un citus darbiniekus, un nepārlicinās papriekš par viņu spējām un noderību izpildīt viņiem uzliktos pienākumus, tad viņš atbild par zaudējumiem, ko viņi ar to nodarījuši trešajai personai. Iesniedzēja pārstāvja ieskatā fakts, ka Pašvaldības nolīgtie Sabiedrības darbinieki nav spējuši izpildīt tiem uzliktos pienākumus apliecina pats ceļu satiksmes negadījums un tajā konstatētais darbu izpildes veids, ko Pašvaldība apliecinājusi savā 04.07.2024. vēstulē Nr.4.1.8.3/24/4357. Līdz ar to lietā nepastāv strīds par

faktiskajiem apstākļiem, ka lesniedzējam nodarīti zaudējumi, bojājot tā mantu. Saistībā ar juridisko novērtējumu konkrētajā situācijā lesniedzēja pārstāvis norāda, ka saskaņā ar Civillikuma 1782.panta noteikumiem tieši Pašvaldība ir atbildīgā persona trešās personas, šajā gadījumā, lesniedzēja priekšā par zaudējumiem, ko tai nodarījuši Pašvaldības nolīgti darbinieki. Kā rezultātā Pašvaldībai ir jāatlīdzina lesniedzējam nodarīto zaudējumu apmērs (disks un tā krāsošana) 1269,46 *euro* un likumiskie nokavējuma procenti (07.06.2024.-18.10.2024.) 27,96 *euro*.

Atbilstoši Pašvaldības rīcībā esošajiem dokumentiem un informācijai Pašvaldības dome konstatēja turpmāk minētos apstākļus.

1. Ceļu satiksmes likuma 6.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka ceļa pārvaldītājam ir pienākums nodrošināt, lai ceļš pastāvīgi tiktu uzturēts satiksmei drošā stāvoklī. Savukārt Ceļu satiksmes likuma 6.panta pirmās daļas 8.punkts nosaka, ka ceļa pārvaldītāja pienākums ir atlīdzināt personām zaudējumus, kuri tām radušies šo pienākumu neizpildes gadījumā. Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 1.panta 2.punktu ceļu pārvaldītājs ir īpašnieks vai cita fiziskā vai juridiskā persona, kurai attiecīgais ceļš nodots pārvaldījumā. Minētais regulējums norāda, ka atbildība par ceļa vispārējo apsaimniekošanu izriet no īpašuma (pārvaldījuma) tiesībām, proti, to nosaka personas civiltiesiskais statuss (īpašnieks vai pārvaldītājs). Zaudējumu atlīdzības prasījums, kas tiek pamatots ar īpašuma nepietiekamu apsaimniekošanu, ir atzīstams par civiltiesisku prasījumu (sk. 27.10.2011. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta lēmumu lietā Nr.A42589108 SKA – 957/2011).
2. Civillikuma 1770.pants nosaka, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Civillikuma 1773.pants noteic, ka zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas, netiešs, – kad tas cēlies, sagadoties sevišķiem apstākļiem vai attiecībām, nejaušs, – kad tā cēlonis ir nejaušs notikums vai nepārvarama vara. Savukārt Civillikuma 1775.pants noteic, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Civillikuma normu analīze rāda, ka nepietiek ar zaudējumu esamības un nodarītāja konstatēšanu. Tiesību teorijā ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir vajadzīgi četri priekšnoteikumi (atlīdzības pamati): 1) kādas personas prettiesiska rīcība (darbība vai bezdarbība); 2) šīs personas vaina; 3) zaudējumu esamība un to konkrēts apmērs; 4) cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem (Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības. Sagatavojis autoru kolektīvs profesora K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. “Mans īpašums”, 2000., 270.lpp.).
3. Pašvaldība nenoliedz, ka iesniegums no lesniedzēja par zaudējumiem transportlīdzeklim tika iesniegts laikā, kad Voldemāra Baloža ielas uz Jumaras ielu Valmierā tika veikti ceļu remontdarbi. Tāpat Pašvaldība nenoliedz, ka Sabiedrība ir veikusi līgumā nolīgtos darbus nepienācīgi, tomēr Pašvaldība norāda, ka no lesniedzēja iesniegtās informācijas nav iespējams identificēt, kad un pie kādiem apstākļiem lesniedzēja vadītajam Transportlīdzeklim bojājumi ir radušies, proti, kad lesniedzējs tos ir konstatējis, jo lesniedzēja iesniegtajos foto attēlos (tostarp video reģistrators), redzamas izfrēzētās bedres un bojātais (saskrāpētais) disks, kas nepierāda ne laiku, ne vietu, turklāt lesniedzēja rakstisks apgalvojums, ka Transportlīdzekļa bojājums ir noticis tieši negadījuma vietā – braucot no Voldemāra Baloža ielas uz Jumaras ielu Valmierā, iesniegumā norādītajā laikā – šā gada 6.aprīlī, ir tikai lesniedzējas apgalvojums, respektīvi, tas varēja būt noticis citā laikā un citā vietā.
4. Civillikuma 1782.panta normas kontekstā Senāta judikatūra atzīts, ka Civillikuma 1782.pants paredz atbildību par kļūdu darbinieku (izpildītāju) izvēlē, nevis citas personas darbības pierēķināšanu uzdevuma devējam (sk. *Senāta Civillietu departamenta 04.10.2022. spriedumu Lietā Nr.C33642915, SKC-8/2022, Senāta Civillietu departamenta 11.04.2024. spriedumu Lietā Nr.C30376520, SKC-13/2024*). Starp Pašvaldību un Sabiedrību 22.03.2023. līgums Nr.04.538/7.4.1/23/23 par asfaltēto ielu periodisko uzturēšanu Valmieras pilsētā noslēgts publiskā iepirkuma procedūras rezultātā, ievērojot Publisko iepirkumu likumā noteikto. Tādējādi izpildītāju izvēle noteikto darbu izpildei (asfaltēto ielu periodiska uzturēšana) notika atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
5. Atbilstoši lesniedzēja iesniegtajiem dokumentiem, secināms, ka no SIA “Inchcape Motors Latvia” (BMW automašīnu oficiālais pārstāvis Latvijā) priekšskatījuma zaudējuma apmērs par transportlīdzeklim nodarītiem zaudējumiem ir 1 021,41 *euro*. Savukārt no lesniedzēja pārstāvja iesniegtā prasījuma nodarīto zaudējumu apmērs (neieskaitot likumiskos nokavējuma procentus) ir 1269,46 *euro*. Tādējādi nav iespējams konstatēt par zaudējuma

apmēra pamatotību un tā patieso apjomu, jo no iesniegtās informācijas ir noprotams, ka lesniedzējs nav saņēmis transportlīdzekļa remonta pakalpojumu.

Līdz ar to pēc Pašvaldības ieskatiem, nav iestājušies priekšnosacījumi saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu, kas paredz, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Ņemot vērā, ka ir jāpastāv četriem priekšnoteikumiem, kas ir par pamatu atlīdzināšanas pienākumam – prettiesiska rīcība (darbība vai bezdarbība), personas (šajā gadījumā – Pašvaldības) vaina, zaudējumu esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un zaudējumiem, tad šajā gadījumā nav saskatāma Pašvaldības prettiesiska rīcība, kā arī cēloniskais sakars starp Pašvaldības darbību un zaudējumu iestāšanās faktu.

Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, nepastāvot zaudējumu atlīdzinājuma tiesiskajam pamatam – nav konstatējama Pašvaldības prettiesiska rīcība un vaina, un Pašvaldības domes komiteju apvienotās sēdes 17.10.2024. atzinumu,

Pašvaldības dome, balsojot: ar 19 balsīm “Par” (Andrejs Gluhovs, Andris Klepers, Edgars Grandāns, Edvīns Straume, Guna Ķibere, Guntars Štrombergs, Guntis Gladkins, Jānis Baiks, Jānis Dainis, Jānis Olmanis, Jānis Upenieks, Kaspars Kļaviņš, Mareks Bērziņš, Marika Grūsle, Reinis Muižnieks, Ričards Gailums, Toms Upners, Uldis Jansons, Vugars Ecmanis), “Pret” – nav, “Atturas” – nav, nolēmj:

1. noraidīt lesniedzēja prasību par zaudējuma atlīdzību **1297,42 euro** apmērā.
2. lēmums stājas spēkā 2024.gada 31.oktobrī.

Domes priekšsēdētājs

(personiskais paraksts)

Jānis Baiks